

Česká republika
NÁLEZ
Ústavního soudu

Jménem republiky

Ústavní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Josefa Fialy a soudců Radovana Suchánka (soudce zpravodaje) a Jiřího Zemánka o ústavní stížnosti **P. H.**, zastoupeného Mgr. Marianem Pavlovem, advokátem, sídlem Malé náměstí 125/16, Hradec Králové, proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 28. června 2016 č. j. 139 EC 53/2014-180, za účasti **Krajského soudu v Praze**, jako účastníka řízení, a spolku **INTERGRAM, nezávislá společnost výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově-obrazových záznamů, z. s.**, sídlem Klimentská 1207/10, Praha 1 – Nové Město, jako vedlejšího účastníka řízení, takto:

I. Rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 28. června 2016 č. j. 139 EC 53/2014-180 bylo porušeno stěžovatelovo právo zaručené v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

II. Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 28. června 2016 č. j. 139 EC 53/2014-180 se ruší.

Odůvodnění:

I.

Skutkové okolnosti případu a obsah napadeného rozhodnutí

1. Ústavní stížností podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“) stěžovatel navrhuje zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, neboť se domnívá, že jím byl porušen čl. 2 odst. 3, čl. 11 a čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod; současně mělo dojít i k porušení čl. 2 odst. 4 a čl. 89 odst. 2 Ústavy.

2. Krajský soud v Praze (dále jen „krajský soud“) ústavní stížností napadeným rozsudkem uložil stěžovateli povinnost zaplatit vedlejšímu účastníkovi částku 9 043,06 Kč s příslušenstvím z titulu bezdůvodného obohacení, ke kterému mělo dojít tím, že stěžovatel zpřístupňoval svým zákazníkům (veřejnosti) rozhlasové a televizní vysílání, aniž by měl s vedlejším účastníkem jako kolektivním správcem uzavřenu licenční smlouvu. Krajský soud současně uložil stěžovateli povinnost zaplatit vedlejšímu účastníkovi náhradu nákladů řízení ve výši 16 372 Kč.

II.

Argumentace stěžovatele a vyjádření účastníků řízení

3. Stěžovatel v ústavní stížnosti v první řadě namítá, že napadené rozhodnutí nerespektovalo konstantní judikaturu Ústavního soudu, podle které kolektivní správce musí v řízení prokázat, že v dané věci byla porušena autorská práva osob, k jejichž ochraně je zákonem povolán.

Jelikož se vedlejšímu účastníkovi toto prokázat nepodařilo, a současně se mu nepodařilo prokázat, že by docházelo k veřejné produkci (veřejnému sdělování) děl jím zastupovaných osob ve smyslu judikatury Soudního dvora Evropské unie, a přesto soud žalobě v plném rozsahu vyhověl, byl dle stěžovatele porušen princip předvídatelnosti soudního rozhodnutí. Krajský soud navíc podle stěžovatele učinil nesprávná a nedostatečná skutková zjištění, neboť v řízení nebylo prokázáno, zda je vedlejší účastník, jenž v řízení předložil toliko licenční smlouvu s moderátorem Petrem Vichnarem, jejíž platnost stěžovatel v řízení rozporoval, vůbec aktivně legitimován. V této souvislosti přitom stěžovatel namítá, že činnost moderátora nelze podřadit pod činnost výkonného umělce podle § 67 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). Nadto se stěžovatel domnívá, že krajský soud zatížil své rozhodnutí existencí opomenutých důkazů, když odmítl provést důkaz svědeckou výpovědí Tomáše Ulrycha, jenž měl prokázat, že v provozovně stěžovatele v rozhodné době nedocházelo k veřejné produkci autorským zákonem chráněných děl. V závěru ústavní stížnosti stěžovatel zpochybňuje rovněž výši přiznaného bezdůvodného obohacení, již soud v rozporu s řadou judikátů Nejvyššího soudu odvodil od nepřiměřeně vysoké autorské odměny, navíc nesprávně navýšené o daň z přidané hodnoty.

4. Krajský soud ve vyjádření k ústavní stížnosti plně odkázal na odůvodnění napadeného rozsudku, přičemž toliko zdůraznil, že provedl s ohledem na návrhy účastníků řízení rozsáhlé a velmi podrobné dokazování směřující k prokázání všech relevantních tvrzení.

5. Vedlejší účastník řízení možnosti vyjádřit se k ústavní stížnosti nevyužil.

III.

Procesní předpoklady řízení před Ústavním soudem

6. Ústavní soud posoudil splnění procesních předpokladů řízení a dospěl k závěru, že ústavní stížnost byla podána včas oprávněným stěžovatelem, jenž byl účastníkem řízení, v němž bylo vydáno napadené rozhodnutí, a Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný. Stěžovatel je právně zastoupen v souladu s § 29 až 31 zákona o Ústavním soudu a ústavní stížnost je přípustná (§ 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu *a contrario*), neboť proti napadenému rozhodnutí není odvolání přípustné.

IV.

Vlastní posouzení věci

7. Ústavnímu soudu byla Ústavou svěřena působnost orgánu ochrany ústavnosti (čl. 83 Ústavy). V případě ústavních stížností fyzických a právnických osob směřujících svá podání proti rozhodnutím obecných soudů není proto možno chápat Ústavní soud jako nejvyšší instanci obecného soudnictví; Ústavní soud je nadán kasační pravomocí toliko v případě, že v soudním řízení předcházejícím podání ústavní stížnosti došlo k porušení některého základního práva či svobody stěžovatele [čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy]. Úkolem Ústavního soudu není zjišťovat věcnou správnost rozhodovací činnosti soudů, nýbrž pouze kontrolovat (a kasačním rozhodnutím případně vynucovat) ústavně konformní průběh a výsledek předcházejícího soudního řízení.

8. V posuzované věci dospěl Ústavní soud k závěru, že podmínky pro věcný přezkum napadeného rozsudku krajského soudu jsou dány, přestože jde o svého druhu bagatelní spor; Ústavní soud však nemohl přehlédnout, že stěžovatelem rozporované rozhodnutí je založeno na skutkových zjištěních, jež nutně neodpovídají obsahu příslušného spisového materiálu, přičemž současně (v důsledku spíše výjimečného posouzení vyššími instancemi) jde o rozhodnutí ve věci, kterou obecné soudy – typově – neposuzují jednotně, kterýžto postup vede v posledku k porušení práva zaručeného v čl. 36 odst. 1 Listiny [srov. *mutatis mutandis* náleží Ústavního soudu ze dne 19. 11. 2013 sp. zn. II. ÚS 4167/12 (N 192/71 SbNU 289) a bod 28. odůvodnění nálezu ze dne 15. 4. 2014 sp. zn. II. ÚS 3076/13 (N 57/73 SbNU 125)].

9. Podstatou posuzované věci je otázka, zda stěžovatel podle v řízení zjištěného skutkového stavu měl povinnost uzavřít s vedlejším účastníkem licenční smlouvu, neboť prokazatelně zpřístupňoval veřejnosti výkony jím zastupovaných výkonných umělců a zvukové a zvukově obrazové záznamy jím zastupovaných mistrů a výrobců zvukových a zvukově-obrazových záznamů. Jinak řečeno, v řízení před Ústavním soudem je třeba zjistit, zda krajský soud v napadeném rozhodnutí na základě provedených důkazů dospěl k opodstatněnému skutkovému závěru, že vedlejší účastník v souladu se stávající judikaturou s dostatečnou mírou jistoty prokázal, že stěžovatel ve své provozovně veřejnosti zpřístupňoval autorským zákonem chráněná díla, a to díla, obsahující – alespoň typově – ty složky autorskoprávní ochrany, k jejichž kolektivní správě je vedlejší účastník – ve spojení s příslušným rozhodnutím Ministerstva kultury (dále jen „ministerstvo“) – ze zákona povolán. V opačném případě by totiž byl namísto závěr, že krajský soud přiznal vedlejšímu účastníkovi finanční plnění, jež by bylo třeba kvalifikovat jako nedůvodné obohacování, neboť z právní úpravy stěžovateli nutnost uzavření licenční smlouvy s vedlejším účastníkem vůbec nevznikla [srov. např. bod 21. odůvodnění nálezu ze dne 6. 5. 2015 sp. zn. IV. ÚS 2496/14 (N 90/77 SbNU 315)].

10. Ústavní soud v nálezu ze dne 13. 1. 2015 sp. zn. II. ÚS 2186/14 (N 2/76 SbNU 41) vymezil podstatné náležitosti kontroly prováděné kolektivním správcem při hodnocení otázky, zda bylo zasazeno do majetkového práva autorského nebo majetkového práva souvisejícího s právem autorským. Kolektivní správce – a v případném navazujícím soudním řízení i obecný soud – tak podle ustálené judikatury musí především zkoumat: a) zda dochází ke zpřístupňování chráněných děl veřejnosti a tedy k zásahu do autorských práv, b) zda předmětné dílo náleží do kategorie nehmotných předmětů, nad nimiž vykonává příslušný správce kolektivní správu, a konečně c) zda uživatel předmětů ochrany je zpřístupňuje v souladu s právními předpisy, tj. zda má platně uzavřenu licenční smlouvu na jejich produkci.

11. Ústavní soud nadto v odkazovaném nálezu zdůraznil, že povinností kolektivního správce chránícího autorská práva zastoupených umělců je i řádně prokázat povinnost uzavřít (či mít uzavřenou) platnou licenční smlouvu, neboť povinnost hradit licenční poplatky může být uložena pouze těm, kteří objektivně do autorských práv zasahují. Rovněž připomněl, že předpoklady vzniku právního vztahu z bezdůvodného obohacení prokazuje v soudním řízení ten, kdo se vydání bezdůvodného obohacení domáhá (srov. *mutatis mutandis* např. usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 23 Cdo 5031/2008). Proto bylo i v posuzované věci na vedlejším účastníkovi, aby prokázal, že k bezdůvodnému obohacení stěžovatele neoprávněným zásahem do autorských práv umělců, nad nimiž vykonává kolektivní správu, vůbec mohlo dojít.

12. Krajský soud na str. 3 – 5 napadeného rozsudku rekapituloval skutečnosti, jež má v řízení za prokázané; za ty ze skutečností, jež mohou mít význam pro výše uvedené otázky, přitom stojí za zaznamenání, že v provozovně stěžovatele byly návštěvníkům (veřejnosti)

zpřístupňovány televizní sportovní přenosy a že vedlejší účastník „*mimo jiné zastupuje moderátora Petra Vichnara*“. Současně krajský soud konstatoval, že vedlejší účastník je aktivně legitimován k podání žaloby, neboť je rozhodnutím ministerstva kolektivním správcem „*autorských práv mj. i autorů hudby s textem i bez textu, a to i těch hudebních děl, která jsou používána v rámci různých akcí přenášených prostřednictvím televizního vysílání*“. Krajský soud proto dospěl k závěru, že vedlejší účastník „*dostatečně specifikoval, že prostřednictvím televizního vysílání mohlo docházet s pravděpodobností blížící se jistotě k produkci děl, k jejichž ochraně je povolán*“, přičemž po něm „*nelze spravedlivě požadovat, aby prokázal, která konkrétní díla v žalovaném období*“ byla zveřejňována, a v této souvislosti dodal, že v provozovně stěžovatele byla v rozhodném období „*veřejnosti zpřístupňována díla, umělecké výkony či záznamy prostřednictvím jednoho rádia a jedné televize*“. Z citovaných pasáží napadeného rozsudku krajského soudu je třeba vyvodit následující skutečnosti.

13. Zprv je třeba přisvědčit stěžovateli, že z rozhodnutí ministerstva ze dne 22. 3. 2001 vskutku nevyplývá, že byl vedlejší účastník oprávněn kolektivně spravovat autorská práva „*mj. i autorů hudby s textem i bez textu, a to i těch hudebních děl, která jsou používána v rámci různých akcí přenášených prostřednictvím televizního vysílání*“, neboť je v něm jasně uvedeno, že vedlejší účastník je „*toliko*“ oprávněn „*k výkonu kolektivní správy majetkových práv výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově obrazových záznamů podle § 95 autorského zákona k výkonům, zvukovým a zvukově obrazovým záznamům*“. Již toto – pro vyřešení otázky aktivní věcné legitimace vedlejšího účastníka – klíčové zjištění krajského soudu je proto ve zjevném nesouladu s provedenými důkazy (viz č. 1. 8 soudního spisu), přičemž v důsledku této zjevné nesprávnosti není zřejmé, zda krajský soud v řízení posuzoval zásah do majetkových práv pouze těch osob, k jejichž ochraně je právě vedlejší účastník rozhodnutím ministerstva povolán.

14. V návaznosti na v předchozím odstavci zaznamenanou skutečnost je nutno zdůraznit, že z odůvodnění napadeného rozsudku není zcela zřejmé, jaký význam měla pro řízení vedlejším účastníkem předložená „*smlouva o zastupování práv výkonného umělce*“ uzavřená s Petrem Vichnarem (viz č. 1. 170). Vzhledem ke skutkovým zjištěním, ze kterých prokazatelně vyplynulo pouze to, že v provozovně stěžovatele docházelo opakovaně ke zpřístupňování sportovních přenosů vysílaných Českou televizí, je možno usuzovat, že právě inkriminovaná smlouva o zastupování má dokládat, že vedlejší účastník je – mimo jiné – povolán ke kolektivní správě práv výkonných umělců v rámci sportovních přenosů v České televizi.

15. Jakkoli Ústavní soud nemá na tomto místě za úkol formulovat úplnou definici pojmu „*výkonný umělec*“, připomíná, že podle § 67 odst. 1 autorského zákona je uměleckým výkonem vedle výkonu artisty „*výkon herce, zpěváka, hudebníka, tanečníka, dirigenta, sbormistra, režiséra nebo jiné osoby, která hraje, zpívá, recituje, předvádí nebo jinak provádí umělecké dílo a výtvary tradiční lidové kultury*“. Podřadil-li proto krajský soud výkon moderátora či komentátora v rámci sportovního přenosu pod některý z výkonů uvedených v § 67 odst. 1 autorského práva, měl by tento svůj postup (výklad) náležitě odůvodnit; to se však v dané věci nestalo.

16. Z citovaných částí rozsudku krajského soudu konečně vyplývá, že pro napadené rozhodnutí bylo klíčové zjištění, že v provozovně stěžovatele byl prokazatelně jeden televizní přístroj a jedno rádio, bez ohledu (s výjimkou výše uvedeného) na skutečnost, jaká produkce byla veřejnosti skutečně zpřístupňována. Takový přístup krajského soudu je však ve zjevném rozporu s jím citovanými nálezy Ústavního soudu (srov. zejména body 31., 32., 42., 46. až 48.

odůvodnění nálezu sp. zn. II. ÚS 2186/14), ze kterých vyplývá, že kolektivní správce musí v řízení, ve kterém se domáhá vydání bezdůvodného obohacení, prokázat, že žalovaná strana skutečně zasáhla do autorských práv jím zastupovaných osob. S výjimkou tvrzeného výkonu Petra Vichnara přitom v řízení nebylo prokázáno, že stěžovatel vskutku zpřístupňoval (resp. s maximální možnou mírou pravděpodobnosti mohl zpřístupňovat) právě produkci těch osob, jejichž autorská práva vedlejší účastník spravuje.

17. Z uvedených důvodů se Ústavní soud domnívá, že se krajský soud v posuzované věci nedostatečně zabýval výše (v bodu 10.) uvedeným třístupňovým testem, když v potřebném rozsahu nepostavil najisto, zda dílo, které stěžovatel veřejnosti zpřístupňoval, skutečně náleží k nehmotným předmětům, nad nimiž vykonává vedlejší účastník příslušnou kolektivní správu, čímž porušil stěžovatelovo právo zaručené v čl. 36 odst. 1 Listiny.

18. V této souvislosti Ústavní soud zdůrazňuje, že nepřehlédl skutečnost, že vedlejší účastník vykonává tzv. (quasi)povinnou kolektivní správu podle § 96 odst. 1 autorského zákona (v rozhodném znění), to jej však podle mínění Ústavního soudu nezavazuje procesní povinnosti tvrdit (a v potřebné míře i prokazovat), že stěžovatel zpřístupňoval veřejnosti jím zastupované nositele autorských práv. Ústavní soud si je přitom vědom toho, že uvedený závěr může – *prima vista* – částečně kolidovat se závěrem uvedeným v bodu 23. odůvodnění rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 29. 11. 2017 sp. zn. 30 Cdo 698/2017, zdůrazňuje však, že v posuzované věci jde o odlišné skutkové okolnosti, neboť ve věci posuzované Nejvyšším soudem vskutku není možno (resp. nutno) po kolektivním správci požadovat, aby uvedl, jaký typ produkce je lázeňským hostům v jejich pokojích prostřednictvím televizního a rozhlasového vysílání zpřístupňován; v nyní posuzované věci tomu tak však není, neboť v řízení bylo s potřebnou mírou jistoty zjištěno toliko to, že stěžovatel svým klientům zprostředkoval (pouze) televizní sportovní přenosy (dotčeny tak podle Ústavního soudu nejsou ani závěry přijaté v bodu 32. odůvodnění nálezu sp. zn. II. ÚS 2186/14, jichž se vedlejší účastník dovolával v replice k vyjádření stěžovatele k žalobě – viz č. 1. 71 soudního spisu).

19. Ústavní soud proto uzavírá (aniž se věcně zabýval zbývajícími stěžovatelovými námitkami), že považuje závěry krajského soudu za nedostatečné, neboť z provedených důkazů nelze dospět k jednoznačnému závěru, že stěžovatel vskutku zpřístupňoval veřejnosti takové části rozhlasového a televizního vysílání, ve kterých byla zpřístupňována rovněž produkce osob, jejichž autorská práva vykonává a zastupuje vedlejší účastník, čímž nebylo ani postaveno najisto, zda je právě vedlejší účastník skutečně aktivně věcně legitimován k předmětné žalobě [srov. např. body 9. a 11. odůvodnění nálezu ze dne 9. 2. 2016 sp. zn. IV. ÚS 1532/15 (N 29/80 SbNU 385)].

20. V návaznosti na to stojí konečně za zaznamenání, že kdyby vedlejší účastník v následujícím řízení po vrácení věci krajskému soudu nepředložil žádný relevantní důkaz o tom, že kromě Petra Vichnara zastupuje i jiné nositele autorských práv, jež měla být stěžovatelem v rámci jejich zpřístupnění veřejnosti zasažena, měl by se krajský soud zabývat otázkou, zda je výkon moderátora či komentátora v rámci sportovního přenosu skutečně podřaditelný pod umělecký výkon uvedený v § 67 odst. 1 autorského zákona, a pakliže by dospěl k pozitivnímu závěru, bylo by namísto zodpovědět taktéž otázku, zda v takovém případě tento výkon není kvalifikovatelný jako tzv. zaměstnanecké dílo podle § 58 ve spojení s § 74 autorského zákona.

**V.
Závěr**

21. Ústavní soud z uvedených důvodů konstatuje, že krajský soud svým rozhodnutím porušil stěžovatelovo právo zaručené v čl. 36 odst. 1 Listiny, neboť jeho právní závěry neodpovídaly zjištěnému skutkovému stavu, resp. proto, že na základě provedených důkazů nelze bez dalšího přijmout krajským soudem přijaté právní závěry.

22. Ústavní soud tak podle § 82 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu ústavní stížnosti vyhověl a podle § 82 odst. 3 písm. a) téhož zákona napadené rozhodnutí zrušil. Úkolem krajského soudu bude posoudit daný případ znovu, přičemž je vázán právním názorem Ústavního soudu v tom směru, že musí řádně posoudit, zda skutečně došlo k bezdůvodnému obohacení stěžovatele tím, že bez řádně uzavřené licenční smlouvy užíval a sděloval veřejnosti produkci chráněnou autorským zákonem, již kolektivně spravuje právě vedlejší účastník.

23. Ústavní soud rozhodl bez nařízení ústního jednání, neboť od něj nebylo možno očekávat další objasnění věci (§ 44 zákona o Ústavním soudu).

24. Pro úplnost je třeba dodat, že navrhuje-li stěžovatel v ústavní stížnosti zrušení ustanovení § 202 odst. 2 občanského soudního řádu (kterýžto návrh ovšem nezahrnul do jejího petitu), postačí připomenout, že Ústavní soud konstantně uvádí, že dané ustanovení nepovažuje za ústavně nekonformní (srov. např. bod 28. nálezu sp. zn. II. ÚS 3076/13).

Poučení: Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat.

V Brně dne 21. května 2019

Josef F i a l a
předseda senátu